

Čís. 15228.

Uplatňovanie nárokov d'alejslúžiaceho rotného aspiranta proti čl. štátu, vyvodzovaných z právneho pomeru, zakladajúceho sa na vojenských predpisoch povahy verejnoprávnej, nepatrí pred riadne súdy.

(Rozh. z 23. mája 1936, R III 301/36.)

Podľa prednesu žaloby bol žalobník zamestnaný ako d'alejslúžiaci rotný aspirant u delostreleckého pluku č. 111 v K. so záväzkom do 31. marca 1947; dňa 30. mája 1935 bol žalobník zo služby s okamžitým účinkom prepustený a keďže k prerušeniu služebného pomeru nedal príčinu, uplatňoval žalobou odškodné z dôvodu, že žalovaný štát porušil služebnú smluvu.

Súd I. stolice spor pre sporu prekážajúcu okolnosť, uvedenú v bode 1 § 180 Osp. zastavil; rekurzný súd jeho usnesenie potvrdil. Najvyšší súd rekurzu žalobníka nevyhovel. Dôvody: Pomer žalobníka ako d'alejslúžiaceho rotného aspiranta — hoci bol dobrovoľný a dočasný — neopieral sa o súkromnoprávnú smluvu služebnú, ale o predpisy povahy verejnoprávnej. Nároky z tohoto verejnoprávneho pomeru vojenského nepatria pred riadne súdy a právom preto bol spor pre sporu prekážajúcu okolnosť § 180 č. 1 Osp. zastavený.

Čís. 15229.

K výkladu § 12, odst. 3 odp. por.

Keď nadobudla manželka dlžníka úkonom odporovateľným podľa § 4 č. 2 odp. por. jeho tovar a smluvou učinila tretiu osobu na vonok majiteľom obchodu s týmto tovarom, ale vyhradila si pri tom všetky práva na tovar, dlžníkov veriteľ nemá proti tejto tretej osobe odporovací nárok podľa §§ 12 (3) a 14 odp. por.

(Rozh. z 26. mája 1936, Rv III 638/35.)

Žalujúca strana mala pohľadávku 5.979'65 Kč proti Eugenovi Sch., proti ktorému na návrh iného veriteľa bola vedená exekúcia a na dražbe bolo odpredané celé jeho obchodné zariadenie aj s tovarom za 1.359'50 Kč Františkovi K., ktorý dražil v mene testinej dlžníka Eugena Sch. resp. jeho manželky. Žalovaný Jozef K. uzavrel 16. januára 1934 smluvu s manželkou dlžníka Eugena Sch., podľa ktorej žalovaný Jozef K. mal viesť obchod pod svojím menom na tom istom mieste, kde bol predtým obchod dlžníka Eugena Sch. a s tovarom, ktorý bol na dražbe kúpený, za čo mal dostávať 100 Kč mesačne. Riziko obchodu mala niesť manželka dlžníka Eugena Sch., ktorá mala platiť aj dane, poisťovacie príspevky a nájomné. Žalujúca strana domáhala sa žalobou, aby žalovaný Jozef K., ktorý ako prejimateľ obchodu v smysle odporovacieho poriadku ručí za pôvodný dlh Eugena Sch., zaplatil 5.979'65 Kč. Oba nižšie súdy žalobe čiastočne vyhověly a zaviazaly žalovaného za-

platíť žalujúcej strane 1.359'50 Kč. Najvyšší súd dovolacej žiadosti žalovaného vyhovel, zmenil rozsudok odvolacieho súdu s účinkom aj na rozsudok súdu prvej stolice a žalobu zamietol. Dôvody: Odvolací súd nespoznal žalobu za opodstatnenú na základe ustanovení zák. čl. LVII:1908, lebo žalujúca strana nedokázala, že ide o prevod obchodu, resp. o jeho prevzatie žalovaným. Vyhovel však čiastočne žalobe na základe ustanovenia odporovacieho poriadku. Zistil, že na súdnej dražbe, vedenej proti dlžníkovi Eugenovi Sch., boly hnutelnosti nadobudnuté osobami dlžníkovi blízkymi — jeho manželkou alebo matkou manželky — za jeho peniaze a preto je daný základ k odporu v smysle 2. bodu § 4 odporovacieho poriadku. Právo žalujúcej strany odporovať proti žalovanému vyvodil odvolací súd z ustanovení § 12 odporovacieho poriadku, zistiť, že žalovaný uzavrel s manželkou dlžníka simulovaný právny úkon — dohodu zo dňa 16. januára 1936 — a že náležitosti tohoto paragrafu sú dané, lebo žalovanému musely byť známe okolnosti, ktoré odôvodňujú právo odporu.

Odvolací súd na tomto základe prisúdil žalujúcej strane v smysle § 14 odporovacieho poriadku hodnotu hnutelností, predaných na súdnej dražbe a zakúpených osobami dlžníkovi blízkymi.

Rozhodnutie odvolacieho súdu porušuje materiálne právne pravidlo. Nie je daný právny základ k odporu proti žalovanému.

Odpor je založený na ustanovení bodu 2 § 4 odporovacieho poriadku, — na nadobudnutí dlžníkových vecí podľa úradného opatrenia, lebo úplata bola daná z dlžníkovho majetku. Na exekučnej dražbe samej žalovaný nenadobudol dlžníkovu hnutelnosť, ale manželka, po prípade matka manželky dlžníka. Voči žalovanému je preto odpor opodstatnený len ako voči právnomu nástupcovi týchto blízkych príbuzných, alebo ako takej osobe, pre ktorú na základe odporovateľného práva bolo zriadené ďalšie právo na nadobudnutých veciach.

Podľa smerodajného skutkového stavu veci však táto podmienka proti žalovanému nie je daná. Smluva uzavrená medzi žalovaným a manželkou dlžníka dňa 16. januára 1934 je podľa stanoviska odvolacieho súdu simulovaná, bola uzavrená len tým cieľom, aby žalovaný na oko figuroval ako majiteľ obchodu. Touto smluvou žalovaný dlžníkovu veci ani nemohol nadobudnúť, lebo smluva ako simulovaná nemá právneho účinku a ani pravá, skrytá vôľa smluvných strán nebola tá, aby žalovaný nadobudol vlastnícke právo alebo iné právo na dlžníkovu veci. Ale ani podľa obsahu tejto smluvy nenadobudne žalovaný žiadneho práva na veci, kúpené na exekučnej dražbe, všetky práva na tieto veci sú i výslovne vyhradené manželke dlžníkovej a preto táto smluva ani v prípade platnosti by nemohla byť právnym základom nadobudnutia práv žalovaným na veci dlžníkovu.

Podľa smerodajného skutkového stavu veci nie je preto daná skutková podstata k aplikovaniu § 12 odporovacieho poriadku a tým menej k aplikovaniu § 14 tohože poriadku. Sama okolnosť, že žalovaný uzavrel s manželkou dlžníka simulovanú smluvu, nemôže byť základom odporu proti žalovanému.

Žaloba musela byť preto ako neopodstatnená zamietnutá.